

Lâm Đồng: Phát triển du lịch cộng đồng gắn với bản sắc địa phương

15:09 14/01/2026

Sáng 14/1, Tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng Đinh Văn Tuấn chủ trì cuộc họp nghe báo cáo về thực trạng phát triển du lịch cộng đồng và quá trình triển khai xây dựng dự thảo Kế hoạch triển khai thực hiện Đề án phát triển du lịch cộng đồng tại Việt Nam trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng.

Hướng đi bền vững từ giá trị bản địa

Lâm Đồng, vùng đất cao nguyên Nam Trung Bộ không chỉ nổi tiếng với khí hậu ôn hòa, cảnh quan thiên nhiên đa dạng, cùng nhiều làng nghề truyền thống và mô hình du lịch cộng đồng gắn với nông nghiệp, sinh thái rừng, vùng đất của Công viên địa chất toàn cầu UNESCO, nơi hội tụ hệ thống hang động núi lửa độc đáo, văn hóa cồng chiêng Tây Nguyên, mà còn là nơi hội tụ của nhiều giá trị văn hóa đặc sắc của các dân tộc bản địa như K'Ho, Mạ, Chu Ru, M'nông, Ê Đê,... Cùng với sắc thái riêng của vùng duyên hải với biển đảo, làng chài truyền thống, văn hóa Chăm đặc sắc, các lễ hội dân gian và nghề thủ công lâu đời, tạo điều kiện để hình thành các tuyến, tour du lịch cộng đồng.

Tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng Đinh Văn Tuấn chủ trì cuộc họp Đề án phát triển du lịch cộng đồng

Trong những năm gần đây, tỉnh Lâm Đồng đang từng bước định hình và phát triển du lịch cộng đồng gắn với bản sắc địa phương như một hướng đi chiến lược, vừa thúc đẩy kinh tế du lịch, vừa bảo tồn văn hóa truyền thống, giúp du khách trải nghiệm trọn vẹn từ cao nguyên đến biển, từ rừng núi đến văn hóa bản địa ven biển và nâng cao đời sống người dân.

Đại diện Sở Nông nghiệp và Môi trường Lâm Đồng tham gia góp ý tại cuộc họp

Du lịch cộng đồng nhận được sự quan tâm của các cấp, ngành, chính quyền địa phương và người dân tại Lâm Đồng. Trên cơ sở tài nguyên sẵn có, trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng đang chú trọng phát triển 3 loại hình du lịch cộng đồng chính: Du lịch cộng đồng gắn với các hoạt động sản xuất nông nghiệp, du lịch cộng đồng gắn với làng nghề truyền thống và du lịch cộng đồng gắn với đời sống văn hóa thường ngày của các cộng đồng dân tộc thiểu số.

Bên cạnh đó, trên địa bàn tỉnh còn có nhiều lễ hội văn hóa truyền thống là nguồn tài nguyên quan trọng để hình thành các sản phẩm du lịch cộng đồng mang bản sắc riêng, góp phần thu hút du khách trong và ngoài nước.

Khai thác lợi thế bản địa để phát triển du lịch

Lâm Đồng sở hữu nhiều làng đồng bào dân tộc thiểu số còn lưu giữ nguyên vẹn phong tục, tập quán sinh hoạt, kiến trúc nhà ở, lễ hội truyền thống, nghề thủ công và kho tàng văn hóa dân gian phong phú. Đây chính là “nguồn tài nguyên mềm” quý giá để phát triển du lịch cộng đồng – loại hình du lịch lấy người dân làm trung tâm, lấy văn hóa bản địa làm nền tảng.

Để khuyến khích, hỗ trợ du lịch cộng đồng phát triển, các địa phương đã lồng ghép các chương trình, đề án, dự án, đặc biệt là Chương trình mục tiêu Quốc gia để phát triển du lịch cộng đồng.

Tại Lâm Đồng, nhiều mô hình du lịch cộng đồng đã được hình thành, gắn với trải nghiệm đời sống sinh hoạt của người dân bản địa: ở nhà dài truyền thống, thưởng thức ẩm thực dân tộc, tham gia lễ hội cồng chiêng, học nghề dệt thổ cẩm, đan lát, hay cùng người dân lên rẫy, thu hoạch nông sản.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, phát triển du lịch cộng đồng ở Lâm Đồng vẫn còn nhiều khó khăn, hạn chế về cơ sở hạ tầng, nhận thức, cách thức tổ chức, vận hành hoạt động du lịch của người dân còn hạn chế; đội ngũ cán bộ quản lý du lịch ở cơ sở còn thiếu, hạn chế kinh nghiệm thực tiễn, dẫn đến công tác hướng dẫn, hỗ trợ chưa hiệu quả.

Đại diện Công ty TNHH Avocado Farm tham gia góp ý kiến tại cuộc họp

Phát triển du lịch cộng đồng không chỉ mang ý nghĩa kinh tế mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc bảo tồn bản sắc văn hóa và tài nguyên thiên nhiên. Việc khai thác các giá trị văn hóa bản địa được thực hiện theo hướng có kiểm soát, hạn chế thương mại hóa, đảm bảo hài hòa giữa phát triển và gìn giữ.

Bên cạnh đó, sự liên kết giữa doanh nghiệp du lịch và cộng đồng còn lỏng lẻo, thiếu cơ chế chia sẻ lợi ích hợp lý. Nguồn nhân lực du lịch cộng đồng thiếu và yếu; bản sắc văn hóa truyền thống có nguy cơ mai một. Nhiều mô hình phát triển tự phát, cơ sở vật chất chưa bảo đảm, thiếu quản lý bài bản nên hiệu quả chưa cao.

Các địa phương cũng chú trọng nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, sử dụng tài nguyên bền vững, giảm thiểu tác động tiêu cực của hoạt động du lịch đến đời sống cộng đồng và cảnh quan tự nhiên.

Người dân là chủ thể của phát triển du lịch

Một điểm nổi bật trong định hướng phát triển du lịch cộng đồng của Lâm Đồng là đặt người dân địa phương vào vai trò chủ thể. Người dân không chỉ tham gia mà trực tiếp làm du lịch, từ cung cấp dịch vụ lưu trú (homestay), ẩm thực, hướng dẫn viên bản địa cho đến tổ chức các hoạt động trải nghiệm văn hóa.

Chính quyền địa phương và ngành du lịch tỉnh đã triển khai nhiều chương trình hỗ trợ như: tập huấn kỹ năng làm du lịch, nâng cao nhận thức về bảo tồn văn

hóa, hỗ trợ vốn, cải thiện hạ tầng cơ sở và kết nối thị trường. Qua đó, người dân dần thay đổi tư duy, biết cách khai thác giá trị văn hóa truyền thống một cách bền vững, không thương mại hóa thái quá.

Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Lâm Đồng Nguyễn Văn Lộc báo cáo về thực trạng phát triển du lịch cộng đồng trên địa bàn tỉnh thời gian qua

Quá trình xây dựng dự thảo Kế hoạch triển khai thực hiện Đề án Phát triển du lịch cộng đồng tại Việt Nam trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng được Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thực hiện trên cơ sở bám sát Đề án của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và các kế hoạch, chương trình liên quan của tỉnh trước và sau sáp nhập.

Dự thảo đồng thời tích hợp các Chương trình mục tiêu Quốc gia, các đề án, mô hình du lịch cộng đồng đã và đang triển khai từ nguồn vốn Trung ương cũng như các mô hình tiêu biểu tại địa phương; đề xuất 27 mô hình phù hợp với thực tiễn và chức năng, nhiệm vụ của các ngành, đơn vị.

Tại cuộc họp, các đại biểu đã đóng góp nhiều ý kiến nhằm phát triển du lịch cộng đồng. Trong đó, đề xuất hỗ trợ phát triển cơ sở hạ tầng và tập huấn kỹ năng, kiến thức văn hóa cho người dân tại các điểm đến; tạo điều kiện tiếp cận nguồn vốn; nâng cấp giao thông đến các điểm du lịch; đẩy mạnh truyền thông, quảng bá làng nghề; thành lập tổ chức hỗ trợ liên kết chính quyền - doanh nghiệp - truyền thông, xây dựng nền tảng quảng bá sản phẩm du lịch chung...

Gắn phát triển du lịch với bảo tồn văn hóa

Du lịch cộng đồng tại Lâm Đồng không chỉ hướng tới mục tiêu tăng trưởng kinh tế mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc. Nhiều lễ hội truyền thống, làn điệu dân ca, nhạc cụ dân tộc và nghề thủ công tưởng chừng mai một nay được phục dựng và “hồi sinh” thông qua hoạt động du lịch.

Việc du khách quan tâm, tìm hiểu và trải nghiệm văn hóa bản địa đã tạo động lực để cộng đồng gìn giữ các giá trị truyền thống, đồng thời giúp thế hệ trẻ thêm tự hào về bản sắc dân tộc mình.

Đồng chí Đinh Văn Tuấn, Tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng phát biểu tại cuộc họp

Phát biểu tại cuộc họp, Tỉnh ủy viên, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Đinh Văn Tuấn nhấn mạnh: “Du lịch cộng đồng là hướng đi quan trọng, góp phần phát huy giá trị tài nguyên thiên nhiên, văn hóa bản địa, tạo sinh kế bền vững cho người dân.

Các sở, ngành, địa phương tiếp tục rà soát, hoàn thiện cơ chế, chính sách; tập trung tháo gỡ khó khăn về hạ tầng, nguồn lực, đào tạo nhân lực; tăng cường liên kết giữa chính quyền, doanh nghiệp và cộng đồng dân cư trong phát triển du lịch cộng đồng.

Đồng thời, công tác tuyên truyền, quảng bá; lựa chọn các mô hình phù hợp với điều kiện thực tế, nhu cầu thị trường, bảo đảm phát triển du lịch cộng đồng theo hướng bền vững, hiệu quả, gắn với bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa địa phương... cần tiếp tục đẩy mạnh”.

Hướng tới phát triển bền vững

Trong bối cảnh du lịch đại trà đang bộc lộ nhiều hạn chế, du lịch cộng đồng gắn với bản sắc địa phương được xem là hướng đi phù hợp với định hướng phát triển bền vững của tỉnh Lâm Đồng. Loại hình này không đòi hỏi đầu tư lớn về hạ tầng, ít tác động tiêu cực đến môi trường, nhưng mang lại giá trị lâu dài về kinh tế – văn hóa – xã hội.

Thời gian tới, Lâm Đồng tiếp tục đẩy mạnh quy hoạch, xây dựng sản phẩm du lịch cộng đồng đặc trưng theo từng vùng, tăng cường liên kết giữa doanh nghiệp – cộng đồng – chính quyền, đồng thời chú trọng công tác quảng bá, xúc tiến để đưa du lịch cộng đồng trở thành điểm nhấn riêng có của du lịch Lâm Đồng.

Phát triển du lịch cộng đồng gắn với bản sắc địa phương không chỉ là lựa chọn chiến lược mà còn là con đường tất yếu để Lâm Đồng phát huy lợi thế bản địa, nâng cao sinh kế cho người dân và gìn giữ những giá trị văn hóa truyền thống quý báu. Với cách làm bài bản, lấy cộng đồng làm trung tâm, Lâm Đồng đang từng bước khẳng định hướng đi đúng đắn cho du lịch bền vững trong tương lai.

Hoàng Phương (t/h)